

Hermann Christoph Engelken

Programma Funebre, De B. Weidenero Altero Nathanaele, Qvo, Viri ... Dn. Joh. Joachimi Weidneri, S. S. Theol. Doctoris ... Collegæ Sui Specialis, Ac Affinis Proximi Conjunctissimi, Jam Beati, terræ gremio, Anno MDCCXXXII. die XXX. Octobr. inferrentur, gratam tanti Theologi, longiori vita digni, memoriam ex merito omnibus bonis enixe commendat, atque, Ut Exeqvias Funeris a Moestissima Vidua hodie apparatus ... O. O. O. Cives Academicos ... invitat

Rostochii: Typis Johannis Jacobi Adleri, [1732]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1799525163>

Druck Freier Zugang

Circa 80 Rostocker Philorath-Programme,
meist Festschälle in vorliegenden Bürgerl. Familien Bndr.

(Zinsv. u. d. nobilitierten Familien:

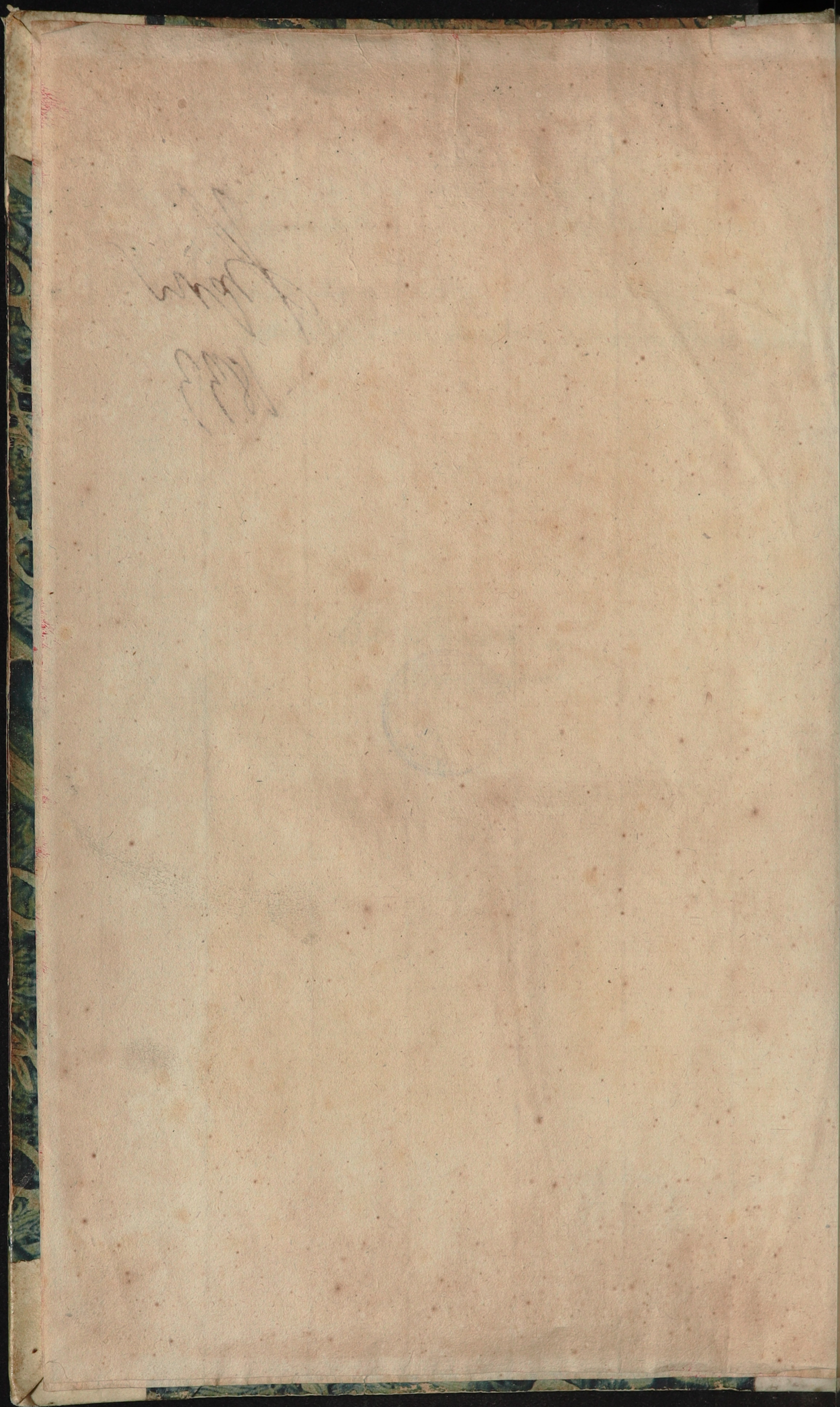
Nettelblatt, Preen, Quistorp, Schoepffer, Schuckmann)
u. A.

82 Stücke

Mk1b Gen - 40
2/3 II

9
Herr.
1833

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12/13.
14.
15.
16/17.
18.
19.
20.
21.
22.
23.
24/25.
26.
27.
28/29.
30.
31/32.
33.
34.

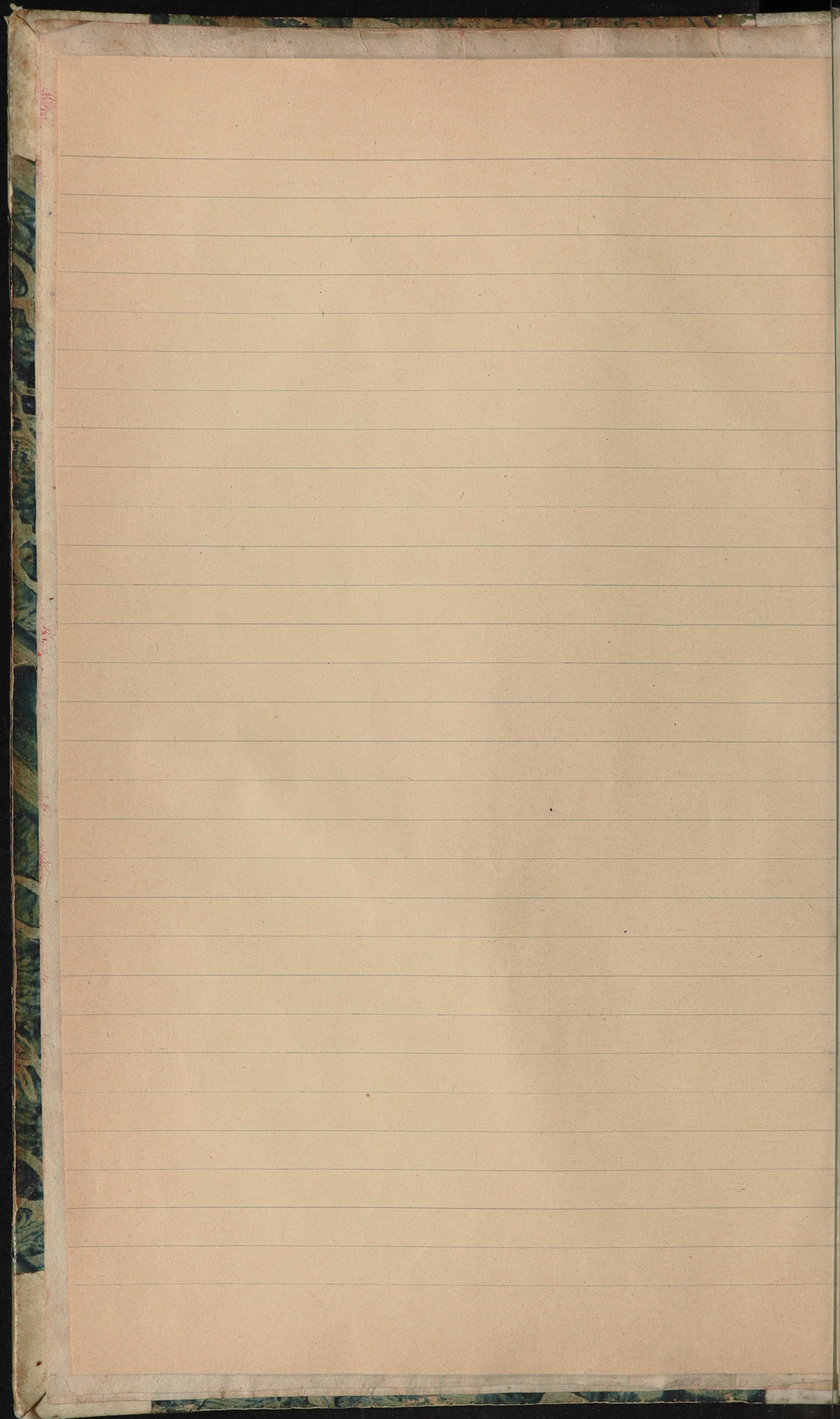
Leichenprogramme, alphabetisch geordnet
nach d. Namen d. gefeierten Person, nebst Sterbejahr.

L — Z

1. Quistorp, Anna Christina, geb. Lenthe. 1753
- 2/3. Luger, Johann Georg. 1748.
4. — — — (Vater). 1751.
5. Mantzel, Kaspar. 1735.
6. — , Maria Justine Margarete. 1742.
7. Schweder, Margarethe, geb. Meyer. 1728.
8. Meusling, Catharina Margareta verh. Pries. 1733.
9. Michelsen, Andreas. 1730.
10. Becker, Catharina Elisabeth, geb. Michelsen. 1744.
11. Michelsen, Christoph Andreas. 1746.
- 12/13. Jaddel, Isabe Dorothea, geb. Michelsen. 1745.
14. Müller, Karl Ludwig. 1761.
15. Nettelblatt, Heinrich [Vater] 1735.
- 16/17. — — [Sohn] 1761.
18. Neucranz, Anna Margareta. 1726
19. Niehenck, Joh. Balthasar. 1738.
20. Niemann, Johann. 1746.
21. — , Michael. 1729.
22. Oerthling, Joachim Felix. 1745
23. Meyer, Anna Maria, geb. Pauli. 1738.
- 24/25. Engelsen, Maria, geb. Pauken. 1738.
26. Petersen, Johann Christian. 1766.
27. Prehn, Wilhelm. 1751.
- 28/29. Pries, Joachim Heinrich. 1763.
30. Quistorp, Hugo Theodor. 1732.
- 31/32. — , Johann Jakob. 1767.
33. — , Lorenz Gottfried. 1743.
34. — , Johannes Christian. 1722.

35. Rassow, Julius Friedrich. 1740
36. Redeker, Heinrich Rudolf. 1716.
37. Richter, David. 1753.
38. Danckwarth, Catharina Emerentia geb. Schaeffer. 1737.
- 39/40. Schaper, Johann Ernst. 1721
41. Scheffel, Heinrich Gustav. 1738.
- 42/43. Schmidt, Jonas. 1745.
- 44/45. Schoepffer, Johann Joachim. 1719.
46. Schuckmann, Heinrich. 1706.
47. Dörcks, Margaretha, geb. Schuckmann. 1731.
48. Schmidt, Isabe Margaretha, geb. Schwabe. 1743.
49. Zeidler, Anna Emerentia, geb. Schwartz. 1729.
50. Senst, Agneta Sophie, 1729.
51. — Hermann Peter. 1728.
- 52/53. Sibeth, Karl. 1734.
54. Sivers, Jakob. 1729.
55. Luger, Christine Elisabeth, geb. Spalding. 1746.
56. Spalding, Johann David. 1757.
57. — Thomas. 1743.
58. Burgmann, Anna Christina, geb. Stein. 1773.
59. Stein, Walthier. 1739.
60. Stever, Johann Kaspar. 1729.
61. — , Johann Valentin. 1755.
62. — , Theodor Matthens. 1735.
63. Stieber, Georg Friedrich. 1755.
64. Wetken, Catharina Margareta, geb. Stindt. 1743.
65. Stolte, Christian Rudolf. 1680-1731.
66. — — — 1711-1736.
Heinrich Christian. 1715-1736.
67. — , Peter. 1733.
68. Töppel, Margareta Catharina, verh. Oldenburg. 1774.

69. Verpoorten, Theodor. 1728.
70. Weiß, Margaretha Agnes, geb. von Heidenkopf. 1726.
71. Weidner, Johann Joachim. 1732.
72. Weiß, Gottfried. 1697.
73. Wetken, Johann Georg. 1716.
74. Wilde, Joachim. 1737.
75. Weidner, Johann Joachim. 1732.
76. Barnstorff, Anna Margaretha, geb. Willebrand. 1724.
77. Willebrand, Martin Albert. 1746.
78. Stein, Anna Dorothea, geb. Wolff. 1744.
79. Wolfraath, Dietrich Samuel. 1753.
80. Wulf, Catharina Margareta, verh. Stein. 1734.
81. Zaidler, Johannes. 1727.
82. Zinck, Johannes. 1732.

PROGRAMMA FUNEBRE,
DE
B. WEIDENERO ALTERO
NATHANAELE,

^{Qvo,}
VIRI OLIM MAXIME REVERENDI, AMPLIS-
SIMI, RELIGIOSISSIMI ET EXCELLENTISSIMI,

DN. JOH. JOACHIMI
WEIDNERI,

S. S. Theol. Doctoris, & Professoris Publ. Ordinarii
longe meritissimi, Facultatis Theologicæ Senioris
Summe venerabilis, Pastoris ad Ædem Mariæ vi-
gilantissimi, & Rev. Ministerii Rostochiensis
Directoris fulgidissimi,

COLLEGÆ SUI SPECIALIS, AC AFFINIS PROXIMI
CONJUNCTISSIMI, JAM BEATI,

terræ gremio, Anno MDCCXXXII. die xxx. Octobr. inferrentur,
gratam tanti Theologi, longiori vita digni, memoriam
ex merito omnibus bonis enixe commendat,

atque,
UT EXEQVIAS FUNERIS

à
MOESTISSIMA VIDUA

hodie apparatus,
benevole prosequantur, & frequenti comitatu cohonestent,
pro officii ratione, mente quamlibet manuque lassâ,

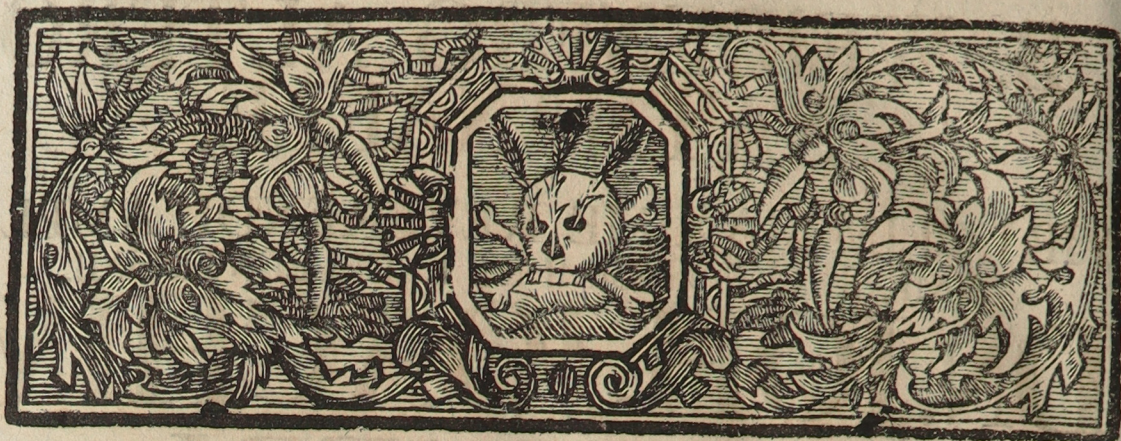
O. O. O. CIVES ACADEMICOS,

ea, qua fas est, observantia ac humanitate cohortatur,
atque invitat,

DECANUS FACULTATIS THEOLOGICÆ
HERMANNUS CHRISTOPH.
ENGBELDEN,

S. S. Theol. Doct. ejusque Professor Publ. Ord.
& ad Ædem Joh. Pastor.

ROSTOCHII,
Typis JOHANNIS JACOBI ADLERI, SERENISS. PRINCIPIS
& ACAD. Typogr.

A & Ω.

Utinam præsentis scriptionis genere supersedere potuisssem, quippe quod singultus ciet, vulnus adhuc recens adauget, lacrymas exprimit, moeroremque excitat ingentem. At vero pie ferendum ac faciendum esse, quod mutari nequit, extra dubitationis positum est aleam. Postquam enim supremo omnium rerum Moderatori, Collegium nostrum Theologicum reddere orbem, membroque quodam carissimo privare, collibuit, obsecundare oportet cano Majorum laudatissimorum mori, quo Decanus istius tempestatis, publico quodam Programmate, ultimum beate defuncto amoris velut vectigal solvere, vi spartæ incumbentis, tenetur. Dum ergo has officii partes exequi, mente quamlibet dejecta, manuque lassa, suscipio, proximi mei Affinis, ac Collegæ specialis conjunctissimi, tristem deploraturus discessum, eo intensiori afficior dolore, quo certius res ipsa loquitur, Facultatem nostram Theologicam, Ecclesiam, Familiam, Cognatos, Amicos, ALTERO orbatos esse NATHANAËLE. Servatorem in secula benedictum accepimus conspexisse Nathanaëlem, mox quoque blando circumstantes discipulos Ser-mone compellasse: Ἰδὲ ἀληθὺς Ἰσραηλῆτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι, *Ecce, vere Israëlita, in quo dolus non est.* Præmittit dulcissimus Goël voculam: ἰδὲ, *Ecce!* quæ excitantis ac demonstrantis esse assolet, ut Joh. I. 29. 36. 48. Et sane has emphases hic apte concurrere inficias facile ibit nemo. Etenim *excitare* Dominus vult circumstantes ad attentionem, ac admirationem justam, ut patulas adhibendo aures, attendant animum, verum non attendant tantum, sed etiam in admirationem raptantur, considerantes, dari adhuc in numerosa mortalium degenerum, omnisque boni expertium, caterva, hominem frugi, animi defecati, ingenuitatis ac probitatis jubare coruscum. Et dum sic suos attendere ac mirari jubet Christus, indicem velut digitum extendit, eoque adventantem aliquem commonstrat designatque, hac fini, ut, in quo obtutu

obutu hærere fixo deberent, cujus raras virtutes contemplari, quem ob inusitatam bonitatem cæteris antepone, absque ulla constaret hæsitazione. NATHANAEL autem is erat, attentione & admiratione dignus, quippe quem ipsa veritas vivis depingit coloribus, in-
quiens: *Ecce vere Israelita!* Audit ergo *Israelita*, seu Israelis nepos, ab Israele, seu Jacobo, Patriarcha notissimo, nomen & natales ducens; at non nude *Israelita*, quoad nomen & nativitatem, sed quoque *vere Israelita*, vestigiis pulchris Israelis, quoad fidem ac pietatem haud infucatam insistens. Multi nempe ea tempestate deprehendebantur *Israelitæ*, ab Israelis sanguine progenerati, & de tali prærogativa multum gloriati, sed pene evanuerant *vere Israelitæ*, Israelis candorem imitati, ut gemina, quæ nostris proh! temporibus jure resonat, tunc quoque opus esset quærela *Juvenalis Satyr. IX.*:

*Rari quippe boni, vix sunt numero totidem, quot
Thebarum portæ, vel divitis ostia Nili.*

Verum enim vero in atro malorum consortio se numerari non patiebatur bonus *Nathanaël*, quippe quem Servator, vi infinitæ omniscientiæ suæ, nuncupat *vere Israëlitam*. Patriarcham illum *Israëlem*, egregio posteris prævisse exemplo, tam certum est, quam quod certissimum. Quem enim latet *fides* Israelis præclara? qua in certamine cum Angelo increato, Christo, evadebat superior, & præter novum *Israëlis* nomen, omnigenam pariter reportabat benedictionem *Gen. XXXII. 28. 29.* qua etiam morti vicinus præditus erat, exclamans: *Salutem tuam expecto, Jehova, Gen. XLIX. 18.* Quem fugit sinceritas ejus decens? cujus intuitu, ipsius Spiritus S. testimonio infallibili, exitit *איש נאמן, Vir integer*, à fallaciæ mixtura alienus, *Gen. XXV. 27.* Hunc præeuntem Patriarcham pressa pede secutus est *Nathanaël* noster, *fide in Messiam* (etiam si adhuc juxta cum ignarissimis, Jesum Nazarenum esse promissum mundi Redemptorem, nesciret v. 46.) & amore in DEum ac proximum conspicuus. Hinc titulo ac honore *vere Israelitæ* mactatus est, quia enim non omnes qui sunt ex Israele, sunt *Israel Rom. IX. 6.*; hic ipse *Nathanaël* omnes explevit numeros, non tantum nomen ab Israele trahens, & *Israelita* vocatus, sed quoque veram *Israëlis* indolem exprimens. *Joh. Clericus dans le nouveau Testament avec des remarques h. l. p. m. 267.* ad verba: *Vere Israelita*, sic commentatur: *C' est à dire, ou un véritable adorateur du vrai Dieu, par opposition aux Gentils, ou un homme, qui ressembloit à Jacob, ou à Israël, par sa doctrine & sa probité.* At absque causa disjungit *Clericus*, quæ conjungi, ac una consistere apprime queunt, quid enim obstat, quo minus *Servator Nathanaelem ut vere Israelitam* graphice delineans, eundem tam ut verum DEI adoratorem, quam ut *Israëli*, ratione doctrinæ atque probitatis, similem, animo sistat. Dum enim *Nathanael*, ultro largiente *Clerico*, probitatem Patris Israelis rerulit, non potuit non idem quoque verum veri DEI adoratorem egisse. Id tamen adhuc ingenia calamosque Exegetarum exercet, quare Dominus *Israelitæ* potius, quam *Jacobitæ*, seu filii Jacobi, encomio Nostrum ornet. Mihi quidem, cui scopi præfixi limites non sinunt esse prolixo, sufficiet hac vice in medium attulisse meditationem haud contemnendam facundissimi *Joh. d Espagne in Annott. in Decalogum num. 21 Opp. p. m. 105 ex versione*

sione Germ. & editione B. Hosmanni, Francofurt. ann. 1724. 4. Hic supponens, sinceritatis haud infucatae laudem *Nathanaeli* tribui, subicit, Eundem, intuitu ornamenti tam insignis, extitisse filium genuinum, non *Jacobi*, quippe qui astus adminiculo Fratrem supplantavit, sicque benedictionem Patris Isaaci in se derivavit, sed *Israelis*, quandoquidem Patriarcham hunc, *Israelis* jam cognomento honestatum, procul omni adulterino colore, fucis, ac fallaciis, candori ac puritati animi nunquam non operam dedisse, sacrae paginae loquuntur, quæ sane cogitationes Doctoris Reformati, dum fraus *Jacobi* in vitio ponitur, ac *Jacobo* Autori transcribitur, meliori loco haberi merentur, quam illæ tribulis, *Friderici Adolphi Lampii Commentar. in Johannem* Tom. I. p. 476. ea, quæ ipsi cum *Esavo* intercesserunt, & propter quæ dolus accusatur, à divina quadam providentia dependisse, diserte adstruunt, sicque sanctissimum Numen in fraudis societatem haud obscure vocantis. Interim *Nathanael* noster deprædicatur ut vere *Israelita*, cum additamento insigni: *In quo dolus non est*. Ita nimirum antiquam *Israelis*, Parentis sui, exprimere studebat vitæ gravitatem & integritatem, ut ab omnis doli fraudisque sordibus pie adhorreret, ac e contra summo cum prolubio laudatissimam, tam erga DEum, quam proximum, sectaretur sinceritatem. Utut ergo in eo gradu, quo sanctissimus Servator noster omnis doli expers fuisse dicitur *Es. LIII. 9. 1. Petr. II. 22.*, fuga fraudis, ac studium candoris *Nathanaeli* haud competat, cum ille ne quidem inordinati alicujus motus vestigium persensit ac indicium, à quo hunc non mansisse immunem, communis humanæ infirmitatis conditio satis comprobatur; Sufficit tamen, *Nathanaelem* in id incubuisse sedulo, ut ejectis ex animo cupiditatum pravarum oborientium inquinamentis, ab ementita boni specie, callidaque versutia, Spiritus S. ope exoptata, esset maneretque quam alienissimus. Verum enim vero satis diu hæsimus in contemplando primi post Christum natum Seculi decore ac gloria, *Nathanaele*. Raptit nos ad se ALTER aliquis NATHANAEL, cum priori jure comparandus merito, quemque præsens seculum decimum octavum in ornamentis suis ac deliciis numeravit. Est is Vir olim Maxime Reverendus, Amplissimus, Religiosissimus ac Excellentissimus, DN. JOHANNES JOACHIMUS WEIDENERUS, *Phil. & S. S. Theol. Doctor, hujusque Profess. Publ. Ord. celebratissimus, FCtis Theologicæ Senior venerabilis, ad Ædem Mariæ Pastor vigilantissimus, & Rev. Ministerii Rostochiensis Director dexterrimus, Collega, Fautor, atque Affinis proximus nunquam non æstumatissimus ac charissimus, hodie proh! desideratissimus*. Hic dum in vivis fuit, alter conspectus est *Nathanael*. Hic dum vivorum contubernio exemptus est, alter vivere desiit *Nathanael*. Hic dum maximorum minimorum concordibus deploratur querimoniis & lamentationibus, alter deploratur *Nathanael*. Et ne videar auribus aliquid dedisse, ac adulationis, quam B. Vir cane pejus ac angue odit, egoque toto pectore odi, contrahere maculam, contendamus Beatum Theologum nostrum, cum primi ævi Theologo, *Nathanaele*. Et ecce! similitudo se illico offert ratione NOMINIS insigniter notabilis. Nomen: *Nathanael* origine esse *Hebræum*, & idem significare ac: *Dedit DEus*, nemo nescit. Neque ignotum illud fuisse veteris Testamenti tempore, vel inde dilucide patet, quia in Codicis S. latifundio varii recensentur nomine *Nethanael*

5

Nethanel insigniti, ut *Caput Issascharitarum* Num. I. 8. *Filius Fischai* I. Par. II. 14. *Princeps Levitarum* 2. Par. XXXV. 9. ac *coetaneus Nehemiae* Neh. XII. 21. *Esr.* X. 22. Vid. *Hilleri Onomasticon* p. m. 896. At in *Novi Testamenti* scriptis nemo, præter Nostrum, ex *Cana* oriundum, *Joh.* XXI. 2., memoratur, hocce nomen gerens, quod etiam, voce aliquantum immutata, sensu tamen manente eodem, à *Johanne Theologo*, Græco idiomate efferri *Nathanael*, prima conducet inspectio. Hac ergo ratione Hebræum *Nathanael* amice conspirat, cum Græco *θεόδωρος*, à *DEO* datus. Quod si jam ad beate defunctum mentis reflectimus oculos, fateri quidem cogimur, eum neque *Nathanaelem*, neque *Theodorum* vocatum esse, sed *JOHANNEM JOACHIMUM*; Attamen id facile largietur, qui non inani contradicendi pruritu laborat, maxime hisce posterioribus nominibus cum priori *Nathanael* convenire, si non sonum externum, sed insignem respexerimus significationem. Sane *JOHANNES* natales agnoscit Hebræos, & idem est, quod *Jochanan*, vel *Jehochanan* 1. *Chron.* XII. 12. *Cap.* XXVI. 1. Utrumque autem hoc significare: *Dominus graciosus fuit*, vel *gratiose largitus est*, Philologorum filii confirmant, id quod & inde elucet, quia illud *Jochanan* vocabulo effertur æquipollenti: *Jonathan*, i. e. *Dominus dedit* Neh. XII. 11. En ergo *Johannes* idem, quod *donum DEI*, & *Nathanael* idem, quod *donum DEI*. Quæ unquam major convenientia poterat xel intenta mentis acie excogitari? Porro alterum illud *JOACHIM* (vel uti scribi potius debebat, *Joachim*) esse illud Hebræorum *Jehojakim* 2. *Reg.* XXIII. 34. 2. *Par.* XXXVI. 4., & hoc ipsum *Jehojakim* idem significare ac: *Dominus suscitabit*, inficias ire potest nemo. En ergo *Joachim* idem, ac: *suscitatus à Domino*, & *Nathanael* idem ac: *datus à DEO*. Annon iterum exactissima emergit utriusque convenientia? Qui enim *suscitatur* à *Domino*, ad gloriam ipsius amplificandam, is etiam hac fini à *DEO* datur, ac mundo donatur. At verò non subsistere opus est in hac sola nominis conspiratione. Nam *B. WEIDNERUS* obversatur oculis nostris tanquam *alter Nathanael*, ratione *OFFICII*, quod obiit, *PUBLICI*. Quale munus sustinuerit primi seculi Theologus, *Nathanael*, non satis constat inter eruditos. Ex *Cana* illum esse oriundum, memoriæ prodidit *Johannes* *Cap.* XXI. 2.; A *Jesus* illum laudibus condecoratum, idem litteris mandavit Evangelista ac Apostolus, uti hætenus audivimus. At vero præter ea nihil de *Nathanaele* relatum legimus. Si aliquis ex *Dn. Dan. Schneideri Lexico Biblico Universali*, sub voce *Nathanael*, sitim suam restinguere averet, voti ardentissimi haudquaquam damnaretur. Nam utut *Nethanelis* ibi mentio fiat *Tom.* II. p. m. 927., & quotnam *Nethaneles* in *Veteris* fœderis *Pandectis* compareant, recenseatur; *Nathanael* tamen novi fœderis silentio prætermittitur, quapropter recte fecisset allegatus Autor, si avidum Lectorem in ordinario loco amandasset ad vocem: *Bartholomæus*, *Tom.* I. p. 455., ubi *Nathanaelis* memoriam reoli, infallibilis conducet inspectio. At quis ob omissionem hujus indicationis, Artifici istius Operis sat grandis gravem scriberet dicam, cum ne quidem morose ipsi exprobrari aut culpæ verti posset, si plane sive de *Nathanaele*, sive de nonnullis aliis materiis, satis alias momentosis, commentari fuisset oblitus, quandoquidem vix ac ne vix quidem multorum, nedum unius hominis est, *Universale* aliquod *Lexicon* concinnare ac foras dare, cujus nigrum rubro exacte respondeat, quodque examussim id omne actu præ-

B

stet,

6
 stet, quod liberaliter in frontispicio promissum est. Saltem id haud
 abs re Autori vitio vertitur, quod *Lexicon illud Biblicum* in aliqui-
 bus, e. gr. rebus naturalibus, partibus genitalibus mulierum, modo
 consuetudinis conjugalis, & geminis, hic illic exponendis, seposito o-
 mni pudore abundet. Cum enim obscurioribus sacrarum litterarum
 locis, in gratiam Lectorum cujuscunque generis, sexus, ætatis, fortu-
 næ, lingua vernacula, amoenam affundere lucem animo federit, vivi-
 da talium descriptio juste omnino ex hoc libro exulasset, quippe quæ
 potius lascivis præsertim juvenum animis scandalum præbet, ac incen-
 tivum pravarum concupiscentiarum est, quam necessariura ad Scri-
 pturæ intelligentiam affert usum, mecum apposite judicante doctissi-
 mo Colero in der *Theologischen Bibliothec* Part. XLIX, p. 1129. sq. Sed re-
 deamus ad *Nathanaelem* spectatissimum. Multorum sententia, quæ &
 probabilitate & assensu virorum eruditissimorum non est destituta,
Nathanael habetur *Bartholomæus*, notissimus ille Christi Discipulus ac
 Apostolus. Ascullemus *Hamburgensium Theologum* celebratissimum,
 Dn. *Joh. Christoph. Wolfium* in *Curis Philologicis & Criticis in Evangelia &*
Actus Apostolorum p. m. 799 : Per *Nathanaelem* Apostolorum aliquem hic in-
 dicari, ex eo Interpretibus nonnullis recte effici visum est, quod *Joh. XXI. 1. 2.*
recensetur inter discipulos, quibus Dominus se revelavit apud mare Tiberiadis.
Quæritur itaque, quis ille sit Apostolus? Plerique Interpretum, & alii, à Lam-
pio diligenter laudati, de Bartholomæo non sine maxima veri specie cogitant,
eo quod Matthæus Marcus & Lucas, nusquam Nathanaelis, Johannes vero
vicissim Bartholomæi nusquam fecerit mentionem, ut alia argumenta omittam.
Hinc Jo. Lightfootus in Horis Hebraicis in Matth. X. 3. Opp. Vol. II. p. m. 313.
existimat, unum eundemque hominem dictum esse Nathanaelem, nomine
proprio, & Bartholomæum, paterno, scil. בר תלמי id est, Filium Talmai, cum
Græci interpretes Talmai reddant θολμαϊ 2. Sam. XIII. 37., atque occurrat
θολμαϊος apud Josephum Antiquit. Lib. XX. Cap. 1. Subscribunt huic opi-
nationi de Nathanaele ac Bartholomæo uno eodemque, etiam Theologi
Tubingenses in Bibliis, à se recens editis, cum Annotationibus, ad hl. p. 194.,
ac ex Reformationum choro Basnagius in Annalibus ad A. D. 30. §. 35. 36.
p. 266. sq., & Lampius in Commentario in Joh. Tom. I. p. m. 467. sqq. Adde
Dn. Prof. Rufii Harmoniam Evangelistarum Tom. I. p. m. 423. Quodsi jam
Apostolus Bartholomæus sub Nathanaelis nomine delitescit, extra omnem
dubitationis positum est aleam, Nathanaelem publico in Ecclesia Chri-
stiana Doctoris munere functum esse, ac dignitate Ministri Christi efful-
fisse, quoniam etiam in eum quadrat illud Pauli 1. Cor. IV. 1: Sic nos re-
putet homo, tanquam Ministros Christi, & æconomos mysteriorum DEI. En
itaque B. Weidnerus alter Nathanael ratione officii, quia, æque ac Natha-
nael, à DEO ad Ministerium Ecclesiasticum admotus, Doctori Ecclesiæ
ac Ministri DEI publici sustinuit partes. Licet enim non immediata
vocationis, ut Nathanael, particeps factus est, sufficit tamen, eum vi
mediatæ per Ecclesiam constitutionis, a DEO potestatem prædicandi
verbum DEI, administrandi sacramenta, ac claves Ecclesiæ usurpandi,
accepisse, Christus namque dedit alios quidem Apostolos, alios vero Prophe-
tas, alios vero Evangelistas, alios vero NB. Pastores & Doctores (mediate
vocatos) Eph. IV. 11. Neque in hoc subsistit similitudo B. defuncti cum
Nathanaele, sed exerit se ea quoque RATIONE NUMERI IN COL-
 LEGIO

7

LEGIO MINISTERII ECCLESIASTICI ROSTOCHIENSIS. *Nathanael*, si ab Apostolo *Bartholomæo* non differt, ad insigne Collegium, ex duodecim personis constans, pertinuit, quandoquidem mellitissimo Servatori duodecim complacuit eligere oculos ac auritos testes suæ innocentiae, miraculorum, doctrinae, amoris in homines, & sic porro, *Joh. VI. 70.*, nominatim excitatos *Matth. X. 2. 3. 4.*, adeo ut, uno illorum, *Juda*, turpiter degenerante, ac in Diabolum evadente *Joh. VI. 70. 71.* imo violentas sibi ipsi manus nequiter inferente *Matth. XXVII. 5. Act. I. 18.*, post gloriosam Domini in cælos subvectionem, defectus iste, cooptato in sanctorum Apostolorum consortium, laudatissimo *Matthia Act. I. 26.*, feliciter refarciretur. Causam vero certam, quare Christo præcise numerus τῶν δώδεκα arriserit, scrupulosa rimari cura, est frustraneam insumere operam, quia nihil nobis certi ea de re revelare voluit sanctus Spiritus. Varias tamen variorum conjecturas cœgit doctissimus *Wilh. Cave*, in *Antiquitatibus Apostolicis*, earumque *Præfat. §. IV. p. m. 156.* Compara quoque *Spanhemii Dissertt. Quaternionem, Diff. III. p. 239 sqq.* Contuemur jam, quæso, *B. Weidnerum*, eumque hoc in passu cum *Nathanaele* contendamus, & fateri oportebit, *Hunc*, donec in vivis esset, æque ac illum, in Collegio duodecim Ecclesiae Ministrorum extitisse membrum aliquod lectissimum, omnibusque acceptissimum, quandoquidem Societatem Ministerii Ecclesiastici Rostochiensis, si quidem nulla Ecclesiarum orbitatem quandam experta est, duodecim gaudere verbi Præconibus, nostrum neminem latet, aut latere potest. Verum enim vero ultimum etiam, ob quod *B. Defunctum* cordatissimo componimus *Nathanaeli*, nos ad se vocat momentum, videlicet CANDORIS AC SINCERITATIS DECUS, plane inæstimabile. *Nathanaelem* à veritate ipsa laudem candidi pectoris ac ἀντιπαρρησίας consecutum esse, ex superius dictis abunde liquet, ut nulla opus sit iteratione. Et hoc ipso Candoris ornatu nunquam non convestitus fuit *B. Theologus noster*, quippe qui nihil minus, quam artes ad fallendum compositas, ac fucosas merces ferre poterat. Loquantur, qui eum recte norunt, & semitam me veritatis haud migrare, ultro confitebuntur, nisi ipsi lucidæ veritati in os velut contradicere ament. Loquatur *Confessus Assessorum FCtatis Theologicae*, & candorem Viri præclarum laudibus efferet summis. Loquatur Collegium Ecclesiasticum, & candorem Viri omnibus deprædicabit modis. Loquatur tota Academia, & candorem Viri in ore & sermone habebit. Loquatur integra Civitas, & candorem Viri verbis extollet. Loquantur Amici, loquantur inimici, & facto quasi concentu candorem Viri non poterunt non concelebrare. Quam candidum se gessit Beatus Vir ratione sanioris doctrinae ac veritatum revelatarum! Has enim cimelii instar auro contra caras habere solitus erat, has omnibus mundi thesauris antepone, has curæ cordique habere, recordatus aurei illius effati *2. Tim. I. 13. : Formam habere sanorum verborum.* Hinc abhorrebat à falsarum opinionum portentis, intense dolens, *Atheorum*, (qui, stylo Tolandiano, *Pantheistarum* sibi hodie agnomen sumunt, vel etiam libere cogitantium) *Indifferentistarum*, *Syncretistarum* (qui hodie novo *Irenicorum* vocabulo superbiere malunt) *Pietistarum*, *Chilistarum*, *novellorum Prophetarum*, *Apokatastistarum*

rum, Fanaticorum, tepidorum, & in quascunque formas flexibilium, Theologorum, & id generis similium, turmam in tantum proh! excrevisse numerum, ut cataclymi instar totum videantur inundare orbem. Quam candidum se gessit ratione *fidei in Christum salutaris*! Hanc enim ut certo possideret, se semper explorare siveverat, semper deprecatur venire ad DEUM, ut sibi clementissimè ignosceret, semper Servatoris nostri passionem ac mortem meditari, semper in vulneribus JESU cruentis delitescere. Vere sic erat *Israelita*, seu *Israelis filius*, non quidem nativitatis jure, tamen fidei Israelis decenti imitatione, Conf. Rom. IV. 12. Hinc ex imis cordis visceribus detestabatur virus illud *Fanaticorum* perniciosissimum, quod, fingendo novum *JESUM in nobis*, quovis musto recentiore, à JESU pro nobis reapse distinctum, particulam quippe essentiae divinae, ac lumen internum, omnibus connatum, & in fundo cordis lucens, fascinata propinare audent mente. Quam candidum se gessit *ratione DEI*! Hunc sincero cultu prosequi studebat, Hunc suprema veneratione afficere, Hunc publicis privatisque precibus defatigare, Hunc solum dignum habere, in cujus honorem cunctas dirigeret actiones memor illius Pauli 1. Cor. X. 31.: *Sive comeditis sive bibitis, sive quid aliud facitis, omnia in gloriam Dei facite*. Non sane nudis externis pietatis exercitiis, sed cordis quoque ardore, summum accedebat Numen, ut blandum ejus favorem sibi certo polliceri posset. Quam candidum se gessit *RATIONE PROXIMI*. Non sane, vel ipso livore teste, solebat cuiquam fraudulentis imponere technis, non aliud corde premere, aliud ore promere, non damnum cujusdam quærere, aliis potius cum propriarum facultatum detrimento inservire. Quam candidum se gessit *RATIONE OFFICII PUBLICI*. Melleos doctrinarum sacrarum favos in Auditorum diffundere contendebat coronam, sive Cathedram Academicam discursibus suis redderet vocalem, sive pro rostris diceret, non alia fini, quam ut candida mente si non omnes, aliquos saltem lucraretur, ac in angustam viam tam veritatis deamatae, quam probitatis haud infucatae, redigeret. *En B. noster Theologus alter Nathanael!*

Et hic ipse noster WEIDENERUS, alter ille *Nathanael*, est, O. O. *Cives Academici honoratissimi!* cujus nunquam intermorituram memoriam seræ, si quæ futura est, posteritati commendare nitor, nititur mecum FCtas nostra Theologica, tam incomparabili Collega proh! orbata. Sed non expectabitis à me integram vitæ B. Defuncti recensionem, quippe qua MAGNIFICUS DN. RECTOR, in Programmate Rectorali, pro ea, qua pollet dexteritate ingenti, avidos pascet animos, potius merita ejus Theologica, quibus ut splendidissimus, ac ad stuporem industrius Doctor ac Professor Theologus, in hac Rosarum Alma inclaruit, brevi persequar filo. Primam B. WEIDENERUS aspexit lucem Rostochii Anni, *supra millesimum, & septingentesimum*, SEPTUAGESIMI SECUNDI, die XI. Augusti, qui *Clarae* sacer est. PARENTES nactus est honestissimos, PATREM quidem JOHANNEM JOACHIMUM WEIDENERUM, primum Senatorem Demminensem in Pomerania fulgidissimum, deinceps hic Rostochii redituum Hospitalis ad Aedem Spiritus S. & Coeno

9

Coenobii Præfectum laboriosissimum ; MATREM vero *Claram Marianam Neucranziam* , Matronam pietatis , omniumque sexum hunc decentium virtutum jubare maximè conspicuam , ex celebratissima Neucranziorum familia ortum trahentem. Plures Majores accersere supersedeo , quos jam enarravit *B. Habichhorstius in Rostochio Literato* p. 346. *sqq.* ac *B. Grünenbergius in Programme disp. Inaugurali* *B. Weideneri præmissio* p. 9. *sq.* Postquam Noster in variis Scholis ac Gymnasiis publicis , Rostochiensis , Parchumensis , Magdeburgensis , Lubecensis , ea litterarum fundamenta jecisset , ut summa cum laude ad altiora contendere , & Academicis studiis operam navare posset , ad patrium Musarum emporium se recepit , Anno MDCLXXXIX. , ubi in *Philosophicis* adhæsit lateri *B. D. HENNINGII* , in *Theologicis* autem audiavit *B. SCHOMERUM* , & *B. HABICHHORSTIUM* , Viros undiqueque celeberrimos , omni navitate , sedulæ instar apis , sanarum doctrinarum mella in suum comportans usum. Hinc successu temporis , cupiditate alios docendi inflammatus , Anno MDCXCVI. die 25. Maji , una cum aliis XXVI. Candidatis , Magisterii brabæum , Decano , & Promotore *B. Joh. Gottlieb Mollero* , Græcæ tunc linguæ hic locorum Professore publico , nactus est. Gradu sic , inquit , *B. Habichhorstius l.c. p. 350.* , & facultate docendi gaudens , studiosæ hic juventuti variis mox Collegiis , nempe *Logicis* , *Ethicis* , *Politicis* , *Geographicis* , & *Metaphysicis* commodabat , quibus & *Theologica* quedam , nempe *Historicum Ecclesiasticum* , & *Homiletico-Præcticum* , indultu *ECclesiæ nostræ* - - rite impetrabat. Mox quoque *Philosophicam* Cathedram , eamque superiorem , vi collati Gradus Magisterii , animare suscepit , Anno MDCXCVI. mense Novembris , Præses , Resp. *Jo. Cothenio* , *Wismariensi* , Dissertationem *de fato non fatuo* , singulari facundia ac dexteritate , publicæ exponens disquisitioni. Præterea Anno MDCXCIX. mense Febr. sub umbone *B. Habichhorstii* , *Disputationem Exegeticam* , de *Domino super nube Levi equitante* , & *Ægyptum intrante* , ex *Es. XIX. 1.* tam prompte ac diserte , una cum *Corollariis suis Theologicis* defendit , ut laudem inde singularem mereretur , ipso scribente Actus Præsides , *B. D. Habichhorstio l.c. p. 350.* Hæc tam præclaræ *B. Viri* dotes , hæc eruditionis rarioris specimina egregia , hæc industriæ peculiaris documenta , DEO ita benignissime dirigente , effecerunt , ut Noster *An. sequenti MDCXCIX.* *Ecclesiastes Templi Mariani* dignissimus eligeretur ac constitueretur , à quo tempore in habendis sermonibus sacris tam navum ac industrium se præbuit , ut non nisi summo necessitatis telo cogente , vices suas alteri cuidam commiserit , tantum quoque inde in se derivavit amorem , ut ad audiendas Conciones ipsius undique confluerent utriusque sexus homines. Postmodum laborum justa accepit præmia , Anno MDCCVI. summis in *Theologia* honoribus insignitus , Anno MDCCXV. , post *Diaconi* munia , per *Annos XVI. bene administrata* , *Marianæ Ecclesiæ Pastor* constitutus , ac *An. MDCCXVI. mense Januario* , vocatus *Professor Theologiæ Ordinarius* , & *Successor B. Quistorpii* , *Superintendentis* , prouti cuncta nervosa brevitate complectitur *Polyhistor* ille *Lubecensis* maxime inclutus , ac laboriosissimus , *Dn. Jo. Henr. à See-len* , Fautor noster ac Amicus certissimus , in *Athenis Lubecensibus* (in quibus etiam Nostro locus concessus est) *Part. II. Sect. 2. pag. 396.*

C

Postquam

ro
Postquam ergo sic B. Weidenerus, in communionem Ecclesiæ Theologice cooptatus fuit, nihil plane intermisit eorum, quæ ad functionem tam arduam strenue exequendam, ulla ratione requiri poterant, quandoquidem non solum prælectiones tam publicas quam privatas, in gratiam Cultorum Theologiæ laudatissimorum, frequentes instituit, vivaque voce, opera nunquam delassata, docuit, mox *Biblia* S. explanando, mox *dogmata* sana inculcando, mox *Controversias* tractando, mox *doctrinas* morum propinando, mox *Libros* Ecclesiarum nostrarum *Symbolicos* enucleando, mox *Historiam Ecclesiasticam* tradendo, mox *Homileticis institutionibus* vacando, & sic porro; sed etiam subinde Musarum filios in Theologicam deduxit Cathedram, ut sub ejus Moderamine ac Præsidio, eruditionis suæ sacræ apparatus, omnium velut conspectui exponerent, & semper ad altiora æquis grassarentur passibus. Testantur id tot Dissertationes publice prostantes, ac typis exscriptæ, quot legendis multi vix sufficiunt, uti deinceps ex Catalogo scriptorum adjiciendo dilucide constabit. Præterea litterarum commercium aluit non cum Germanorum duntaxat Eruditis, sed Extraneis quoque, adeo ut fama nominis ipsius ad externos late dimanaret, neque solis spatiosis Germaniæ terminis concluderetur. *Bibliotheca* ipsius instructissima patuit omnibus, adeo ut Dñi, Studiosi eam perreptare, ac inde, quicquid collibitum fuit, in usus convertere arvaque sua rigare potuerint. Præterea tam humanum se omnibus præbuit, tam affabilem, ut, gravi quamlibet negotiorum cumulo interdum velut cinctus ac circumvallatus, nemini tamen aditum morose denegaret, potius consiliis, subsidiis, aliisque modis, quemlibet blande demulcere satageret. *Zachariæ Ursini* Musæum sequentem exhibuisse inscriptionem:

Amice, quisquis huc venis,
Aut agito paucis, aut abi,
Aut me laborantem adjuva,

memoriæ prodidit *Melchior Adamus in Vitis Germanorum Theologorum*, p. m. 257. Haud ita animatus erat B. Noster, quippe qui potius jucundos invitavit Amicos ad sævæ consortium, ad colloquium, ad confabulationem, quam abire jussit, nunquam amoenæ illorum conversationis pertoesus. Donarat nimirum ipsi præpotens Numen tam firmam corporis constitutionem, tam egregiam mentis felicitatem, ut ad instar *Origenis*, adamantinus, & laborum esset patiens, nullaque occupationum mole deprimeretur, sed potius, quæ forte per diei decursum expedire non liceret, concubia nocte alacriter perficeret, deduceretque ad umbilicum. Hinc etiam divino fretus sustentaculo, ac naturæ concessæ robore, vice plus simplici concatenata subiit duorum officiorum incumbentium negotia, post descensum ex *Cathedra Ecclesiastica*, habitosque ad populum sermones sacros, *Academicam* conscendens, atque de rebus sacris, in splendido eruditorum conlessu, sueta facundia ac eruditione, differens. Neque alia officia *Academica*, quæ vi impositæ Professionis provinciæ in humeros ejus devolvebantur, neglexit, aut segniter administravit, sed ubique promptitudinem, ubique fidelitatem, ubique prudentiam

II

tiam spiravit, ac propalam exeruit, *Reſtoratus Magnifici* munia, communibus Patrum Conſcriptorum ſuffragiis delectus, tribus vicibus obiit, ſuamque in rite regenda Republica litteraria dexteritatem tam amplis commonſtravit ſpeciminibus, ut omne tolleret punctum, neque, niſi ſumma cum laude auguſto iſto munere abiret. *Inſpectioni menſe communis* ſemel præfuit, neque in ſe aliquid deſiderari paſſus eſt, quod ad Convictorum quotidianorum bonum ac recreationem facere poſſet, in id quippe omnes intendens nervos, ne in apparandis cibis, guſtui aptis, aliquid deſiceret. *Bibliotheca noſtræ Academicæ* cura pariter haud pridem ipſi fuerat commiſſa, quam non ſolum bene ſuſcepit, ſed quoque belle geſſit, ac ex voto iterum depoſuit. *Decanatus Theologi* ſpartam aliquot vicibus, intra tria illa, & quod excurrit, luſtra, quibus Profeſſorio functus eſt honore, cervicibus ſuis ſuſtinuit, tanta ſedulitate ac laborum patientia, ut haud ſemel ſtupenda ejus diligentia admirationem nobis excuſſerit. Dum enim vix tempus quoddam aliis neceſſariis ſurripere potis erat occupationibus, in ipſum velut agmine facto irruentibus, (ut fieri aſſolet illis, quorum humeri arduis combinatarum functionum oneribus premuntur) perrumpere tamen nitebatur repagula objecta, ac obvenientibus Decanatus moleſtiis ſe parem præbere, eo quidem ſucceſſu, ut conatibus fortiffimis ſperatus reſponderet eventus. Hinc edecumata compoſuit Reſponſa, Conſilia ſuppeditavit, Episto-las conſignavit, teſtimonia dedit, pro commodo Fſtatis excubias egit, & ſi quæ alia, communi Collegii Theologi nomine erant expedienda. Loquitur ea de re Librorum Fſtatis noſtræ Mſctorum, in quibus Acta cujuſcunque Decanatus conſignari, & ad poſteritatis noti-tiam transmitti ſueverunt, *Tomus Vtus*, cui laborum Huius Noſtri penſa, & horum nonnulla, propria ipſius manu, inſerta viſuntur. *Graduum* quoque tum *inſimi*, qui Baccalaureatus vocatur, tum *medii*, ſc. Licentiati, tum *ſummi*, quem Doctoratum vocamus, collationem à B. WEIDNERO ſuſceptam eſſe, & ipſi novimus, qui ſolennitatibus iſtis præſentiam noſtram commodavimus, & membranæ noſtræ, ſtatuta Fſtatis exhibentes, conſirmant. Nimirum BACCALAUREATUS dignitatem Anno MDCCXXIII. die 18. Martii, Præcell. & præclariffimo Dn. *Johanni Danieli Kikebuſchio*, Dantiſcano, Fauctori ac Amico noſtro honoratiſſimo, prævia diſputatione inaugurali, de Quæſtione: *An Theologia ſit habitus practicus?* conſueto ritu, imperitiit. LICENTIATI axioma ipſius manibus Anno MDCCXXV. conſecutus eſt prælaudatus Dn. *Jo. Henr. à Seelen*, cui perennem ex animo apprecamur ſalutem. Audiamus ea de re ipſum *Virum beatum* in prædictis Fſtatis membranis ſic ſcribentem: *Suſtinuit Dn. Joh. Henr. à Seelen, Gymnaſii Lubecenſis Reſtor meritiffimus, ac Polyhiſtor celebratiſſimus, Examen primum, pro Baccalaureatu, ſumma ſua laude, die XXI Auguſti, & ſecundum, die XXIV. ejusdem menſis, æquali promptitudine, & in plenius documentum multijugæ ſuæ lectionis, ac eruditionis ſingularis. Unanimibus itaque ſuffragiis, die XXIX. Diſputationem de Jona Ænigmatico, pro Baccalaureatus Gradu habuit, & poſtquam, finita Diſputatione, ſolenniter THEOLOGICÆ BACCALAUREUS renunciatus, Decano ad hunc Actum Dn. Jo. Joachim Weidenero, lautiori convivio exceperit Magnificum Dn. Re-*

doctorem, singula FCtatis Theologicae membra, & Opponentes. Sequenti hebdomade, die IV. Septembris, Disputationem pro summo gradu habuit de Idea Ethnicismi, omniumque sibi animos, ac affectus conciliavit. Denique die VI. ejusdem, singulari, & omnium solennissima consuetudine, in Templo Mariano, Decano D. Weidnero, ut SS. THEOLOGIAE LICENTIATUS proclamatus & promotus est. &c. Tandem An. MDCCXXXI. die XIX. Aprilis, honoribus supremis Doctoratus à Nostro condecoratus est Maxime Rev. Amplissimus atque Doctissimus Dn. JOHANNES DANIEL KLUGE, Weissenfelsensis Saxo, Archi-Gymnasii Tremoniensis Gymnasiarcha, & SS. Theologiae Professor Publicus celebratissimus, magni Hamburgensium Theologi, Neumeisteri, (quem in oculis ferimus) Generis spectatissimus, Fautor noster ac Amicus æstumatissimus. Postquam enim hic ipse, superatis antea, summa cum laude, Examinibus consvetis, die XIX. Aprilis, Dissertationem inaug. Anti-Strimessiam ad Articulum visitatorium secundum de persona Christi, horis ante & post meridiem currentibus, publicæ disquisitioni expositam, insigni cum omnium applausu, defendisset, dubiisque objectis solide ac docte liberasset, eodem die, disputandi actu ad finem perducto, solennibus ritibus ceremoniisque, Doctor Theologiae renunciatus est, non solum Decanum, sed & Rectorem Magnificum, Pro-Cancellarium, & Brabeutam agente D. Weidnero. Et quoniam supra mentionem injecimus CATALOGI SCRIPTORUM WEIDENERIANORUM, promissis stemus oportet. En ergo illæ lucubrationes inde ab Anno 1697. usque ad Annum 1719. foras datæ, prouti à Dn. de Seelen in *Arthenis Lubec. loc. cit. p. 396. sqq.* enumeratæ deprehenduntur, sc.

Dis. de fato non fatuo Rost. 1697. 4.

Dissert. historica de Constantino M., qua illum honeste & ex legitimo matrimonio natum, contra Arnoldum, vindicat ac defendit.

Anno 1702. 4.

Constantinus M., superatis juventæ discriminibus, legitimus tandem Patris Constantini successor. Anno 1703 4.

Constantinus interitu utriusque Maximiani, & Herculei & Galerei in Regimine confirmatus, An. 1703. 4.

Constantinus M., signo crucis Christi in nubibus viso, ad Christianismum inauguratus. 4.

Constantinus, superato Maxentio, Romæ triumphali pompa acceptatus. 1705. 4.

Dissertationes historicae duæ, de Juliano per nullam Orthodoxorum culpam Apostata, contra Arnoldum. 1702. 4.

Dissertationes Historicae duæ, de Juliano ex Historicis genuinis vere Apostata, contra Tom. III. Observatt. Halensium. 1705. 4.

Lutherus in solenniori ac plane memorabili, Sec. XVI. Reformatione, primus, præcipuusque DEI Minister. 1704. 4.

Atheismi justa denominatio ac imputatio, contra Observat. Halens. Tom. II. X. Observ. X. 1704. 4.

Observatio Philologica ad vocem, ראשית Gen. I. 1. contra Jo. Clericum, An. 1705. 4.

Observatio Philologica ad vocem, ברא Gen. I. 1., contra Clericum, An. 1706. 4.

De

- De Miraculosa substantiarum transmutatione, quoad Biblica potissimum exempla Diabolo impossibili, contra Bodinum & Clericum, an. 1706.
- Schriftmäßige Erläuterung, warum so wenig die eifrig gesuchte, unzeitige Union zwischen den Reformirten und Lutheranern, als auch die Wiederkehr zum Papstthum möglich, nach Anlaß des Tractats P. Bernh. Freytags, Soc. Jesu, welcher genennet ist: *Formula veræ in Religione Concordiæ*, Rost. & Lips. 1706. 4. *Hoc Tractatu Autorem bene de universo Ecclesiæ Lutheranæ coetu meritum esse, judicant Aut. Nov. Liter. Mar. Baltb. An. 1706. p. 235.*
- Disp. inaug. ex Tit. I. 5. de divina sancti Ministerii inter Cretenses Constitutione. 1706. 4.
- Des Bilde eines Gott-gefälligen und redlichen Rahts, bey Beerdigung Herrn Henr. Schuckmanns, Hoff-Rahts, und der Canzelen Vice-Directoris, aus Deut. IV. 51. Rost. 1707. fol.
- Die Heymath der Gläubigen am Gnaden-Meer des glorwürdigsten Jesu, bey Beerdigung Fr. Eleonoræ Dorotheæ, Frey-Herrin, und General-Majorin von Meerheimen, ib. 1707. fol.
- Disputatio Metaphysica, imaginis descriptionem, ejusdemque in Essentialem, & Accidentalem divisionem, contra Arnoldum ac Fanaticos succincte considerans, Rost. 1707. 4.
- Christus resurgens Victor, causa Jobæ Resurrectionis & Restitutionis ex Job XIX. 25. sq., contra novaturientem Autorem der auserlesenen Anmerkungen, ejusque Observat. I. Partis IV. An. 1707. 4.
- Hypallage explosa ex Historia Leprosi, Matth. II. 3. 1708. 4.
- Einfältige Passions-Fragen, welche aus denen IV. Evangelisten ordentlich gezogen, und zum Grund des Kinder-Verhörs gewidmet seyn. Rost. 1708. 4.
- Miraculum murorum Hierichuntis cadentium, contra Autorem der auserlesenen Anmerkungen über allerhand wichtige Materien und Schriften, & quidem contra Observ. VI. Tom. IV. 1708. 4.
- Christus ex Bibliis *ὁμοῦστος*, & ejusdem cum Patre essentia. 1708. 4.
- Intellectus Regenitorum debilitatibus non paucis aut parvis obnoxius. An. 1708. 4.
- Sacramentum Altaris ipsis Regenitis frequenter iterandum, quia datur in remissionem peccatorum. An. 1710. 4.
- Abusus per Symbolicos Libros accusati, quorum ad usque Augustana Comitia, An. 1530. à Pontificiis nec intenta nec candide suscepta emendatio. 1711. 4.
- Jus naturæ omnibus congenitum ac insitum, cujus nomen & Genus exhibetur. 1711. 4.
- Jus naturæ omnibus congenitum ac insitum, ex natura & ratione apodictica ratione & à priori nec cognitum, nec deducendum. 1712. 4.
- Jus naturæ omnibus congenitum ac insitum, ex Sacra Scriptura apodictica ratione & à priori cognitum & deducendum. 1712.
- Jus naturæ ad modum habitus omnibus congenitum, atque sic insitum, ut nec infantibus, nec à partu surdis, ac cæcis, id juste denegetur. 1712. 4.
- Sacramentum Altaris ipsis Regenitis frequenter iterandum, quia datur in recordationem mortis Christi. 1712. 4.
- Forma S. Coenæ in Consecratione & cum eadem conjuncta Sacramentali manducatione & bibitione. 1713. 4.

D

De

- 14
De Natura hominis, adversus Novaturientes & Atheos. 1714. 4.
Gephyrogene Correspondentz mit Herrn Leonh. Christoph. Sturmen,
vom Heil. Abendmahl, Rost. 1714. 8. vid. *Relat. Innox. An. 1714. p. 1029.*
Fides & Avthentia Librorum Nov. Testamenti, adversus mota quæ-
dam Atheorum, inprimis Bodini, dubia, asserta & vindicata. 1715. 4.
Delineatio Curia Papalis, quæ Megalandrum nostrum ditionibus suis
exterminavit. An. 1717. 4. Resp. *Dn. Ernesto Jo. Frid. Mantzelio*, tunc
S. Litterarum Cultore, nunc Juris Utr. Doct. ac Profess. Publ. Ord.
celeberrimo, Fautore ac Collega meo conjunctissimo.
Designatio dogmatum divinatorum, quæ propter Curia Papalis Mega-
landrum nostrum ditionibus suis exterminavit. 1718. 4. Conf.
quoad *has duas Dissert. die deutschen Acta Eruditorum, Part.*
LXXXIII. p. 799. sqq.
Primula Veris Anni Jubilæi Roseti Rostochiensis, sive Dissertatio Hi-
storico-Theologica, de Commercio peculiari sanctorum DEI Viro-
rum cum Viris quibusdam exteris, Resp. Aut. eodem *Dn. Mantzelio.*
Numen Spinozæ in Refutationem erroris Atheistici, quod Religio sit
cogi conscia. An. 1719. 4.
Homo Spinozæ in refutationem erroris Atheistici, quod religio sit cogi
conscia. An. 1719. 4.
An absolutio peccatorum exclusive competat Ministris Ecclesiæ. 1719. 4.
Collegium Theologicum XLIX Dispp. absolutum, præcipua fidei
Lutheranæ & Orthodoxæ capita ac potiores Controversias Biblicæ
asserens & examinans. Rostoch. 1719. 4. Conf. *Sam. von N.*
u. N. an. 1720. p. 440 sqq.
Accesserunt postmodum hisce scriptis, sequentia, itidem recensita à
præclarissimis Editoribus *Biblioth. Lubecensis, Vol. I. p. 94. sqq.* Nim.
De Articulis fidei, quæ fundamentum cognitionis, An. 1720. 4.
De Articulis fidei, quæ ordinem prærequisitis. An. eod.
De Articulis fidei, quæ fundamentum fiduciæ generalis. An. eod.
De Articulis fidei, quæ fundamentum fiduciæ specialis. An. eod.
De Articulis fidei, quæ Gratiam assistentem & inhabitantem. 1721.
De Articulis fidei, quæ Gratiam perficientem & glorificantem. 1721.
De Scientia falso sic nominata, quæ descriptionem ejus. An. 1721.
Disp. Theol. Rationi suos in Theologia limites definiens, divinumque
effatum, 2. Cor. X. 5. contra Steph. Vitum vindicans, quæ, sub ejus
Moderamine, habitæ est à Præsede M. Car. Joach. Sieberh, hodie S.S.
Theol. Doct. & Pastore Sundensi vigilantissimo. Resp. *Mino. Lub.* 1721.
De scientia falso sic nominata, quod Contextum & exempla in Vet.
Test. repudiata. 1722.
De scientia falso sic nominata, quoad Exempla in N. T. repudiata,
& priora *Dn. Charitini* dubia. 1722.
De scientia falso sic nominata, quoad ulteriora dubia *Charitini.* 1722.
De scientia falso sic nominata, quoad ultima *Charitini* dubia. 1722.
Hæ autem Dissertationes An. 1722. in forma Tractatus prodierunt sub
rubro: *Schediasma de scientia falso sic nominata ex 1. Tim. VI. 20., sin-*
gulis iis, qui adversus Codicis revelati divinam veritatem, præcipue quo-
ad caput de potestate Satana prævaricantur, sincere oppositum. Vid. *An-*
nal. Liter. Meklenb. p. 91. sqq., nec non die Sammlung von Alten
und Neuen. An. 1723. p. 378 *seqq.*
De Articulis fidei, quæ legem & Evangelium. Anno 1722.

De

- De Articulis fidei, qua Sacramenta. 1722.
 De Articulis fidei, qua poenitentiam & preces. 1722.
 De Articulis fidei, qua status Hierarchicos. 1722.
 De Articulis fidei, qua Ecclesiam & novissima. 1722.
 De Lutheranis & Reformatis, quo animo ferantur invicem. 1722.
 Quibus in Articulis Reformati cum Lutheranis convenire velint. 1722.
 Quod Reformati cum Lutheranis non conveniant in Articulis de Ratione, voluntate & gratia DEI. 1722.
 Quod illi, qui Formulæ Concordiæ subscripserunt, & subscribent, eo quidem ipso famam non decoxerint. 1723. Conf. *A. u. N. an.* 1724. p. 415. sq.
 Diss. inaug. pro Baccalaureatu, de Quæst. An Theologia sit habitus practicus, Resp. Autore Joh. Dan. Kikebusch, Ged. 1723.
 Diatribe Theologica: Christus pro beatis actu in altera vita æternò est oraturus, Resp. Aut. Joh. Benj. Dragheim, Ged. 1723.
 Disquisitio Theologica, de causis corruptæ Theologiæ, Resp. Aut. Georg. Godofr. Keuffel. 1723.
 Quod Reformati cum Lutheranis non conveniant in Articulis de providentia & peccato. 1724.
 Quod Reformati cum Lutheranis non conveniant, qua oeconomiam consilii Gratia. 1724.
 Bona verba ad Thomassium, ne stateram transfiliat ejus hypothesis, Quod Minister DEI, dato enormi casu & scandalo, Magistratui absolutionem & Coenam denegans, eo ipso Crimen læsæ majestatis committat. 1724. Conf. *A. u. N. an.* 1725. p. 246.
 An sacramentum Altaris revera conferat fidem, Resp. Aut. Joh. Henr. Hassé, Rost. 1724.
 De Consensu Librorum symbolicorum cum themate, quod sacramentum Coenæ certo in casu revera conferat fidem, Resp. Aut. Joh. Henr. Hassé. 1724.
 Excommunicationis divinum institutum nec exterminatum, nec exterminandum, adversus Thomassium, quatuor dispp. constans. Quæ mox in forma Tractatus prodierunt. Conf. *die Saml. von A. u. N. an.* 1725. p. 85.
 Quod Reformati non conveniant cum Lutheranis, qua personam, status & officia Christi. 1725.
 Refutatio eorum, qui statuunt, sine mediis salutiferis salvari homines. 1725.
 Quod Reformati cum Lutheranis non conveniant, qua applicationem Christi. An. 1725.
 Quod Reformati non conveniant cum Lutheranis in Articulis de Sacramentis, disciplina Ecclesiastica, & Novissimis.
 Hæc hæcenus excitata sunt in *Bibliotheca Lubecensi*, quibus de novo annumerari debent sequentia Meletemata.
 Quinque præjudicia circa fidem, eorumque damna quædam, Resp. Aut. Joh. Henr. Hassé. Anno 1725.
 Junctim quoque Dispp. XIII. de Articulis fidei sparsim antea allegatæ, emissæ sunt, sub tit. *Modesta vindicatio Articulorum fidei adversus Irenicos recentiores.* Conf. *A. u. N. an.* 1723. p. 549. sq.
 De Polygamia.
 De Incestu in linea recta.
 De Jona Ægymatico, Resp. Aut. pro Baccalaureatus Gradu, à Seelen, 1725.

De Idea Ethnicismi, Resp. Aut. pro Licentia, a Seelen 1725. cum præmisso Programme.

De Communione Bonorum ex Act. IV. 32. Resp. Aut. Twietmeyero. 1725.

Litigatio amica super locum Zach. IX. 11. 1726.

Wollgemeinte Gewissens-Rüge an Herrn Christ. Thomasium. An. 1726. 4.

De Usu Musices in Ecclesia Christiana. 1728.

De Gratia DEI universali, non particulari, Dissertationes tres, An. 1728. 29 & 31. ventilatæ.

Quæstio Theologica: An regenitus jam inde à Regenerationis tempore usque ad beatam mortem, sese ab omni proæretico peccato semper continere possit, & an ejusmodi perseverantiæ exempla è Scriptura produci queant? quæ ipsa variis primum Dissertationibus successive ventilata, tandemque in forma Tractatus edita est, A. 1728.

Conf. A. u. N. an: 1729. p: 483. sqq:

Christ-bescheidentliche Gegen-Erinnerungen, worinnen der teuffelischen Wirkungen halber umständlichere Nachricht geschehen, und zugleich Herrn Jac. Brunnemanns Anmerkungen geprüft seyn. Rost. 1730. 4.

Conf. die Sammlung von alten und neuen Theologischen Sachen, An. 1730. p. 835. sqq.

De fide salvifica, contra Pantoppidanum, Resp. Aut. M. Sivers. 1730.

Regentius male regens, & Fanaticis reditum ad Papismum frustra suadens, quæ doctrinas Schæfferianas. 1730.

Regentius male regens &c. quæ Catechismum Zinzendorffianum. 1730.

Regentius male regens &c., quæ versionem Bibliorum Ebersdorffianam. 1730.

Regentius male regens &c. quæ comparisonem istorum cum Syncretistis, & ignorantiam ipsius Historiæ fanaticæ. 1732.

Disp. Anti-Strimesiana, contra visitationes visitoriorum quatuor Articulorum saxoniorum, earumque primam, de persona Christi, Resp. Autore, pro Gradu doctorali, Joh. Dan. Kluge 1731., cum præfixo Programme.

Epistola ad Dn. Prof. Rufum. An. 1732.

Præterea etiam prostat B. Autoris Dissertatio de Termino Prophetiarum Vet. Testamenti, quæ jam ante debuisset recenseri.

Proposuerat quoque sibi B. Vir luci exponere publicæ Tractatum Germanicum vom Christlichen Glauben altes und neues Testament, cujus tamen aliquot tantum pagulæ prælo exierunt.

Taceo Programmata festivalia & funebria, quorum haud parvus datur numerus.

Præter hæc B. Viri scripta ac Opera edita, in scriniis ipsius adhuc delitescent VARIA MSCta, partem ad prælum parata, inter quæ caput velut effert *Magnum Opus Biblicum*, ex XV. Tomis constitutum, cujus etiam mentio injecta est in *Bibliotheca Lubecensi*, Vol. I. p. 100. Judicet jam, qui judicandi pollet facultate, an B. Vir tempus otio fefellerit, annon potius illud rite recteque collocarit. Interim ea semper fuit animi temperie, ut si forte ex Collegiali affectu de re quadam, amice moneretur, cederet potius hilari mente, vultuque, quam morosum se præberet ac difficilem, sequenti subinde familiari usus locutione: *Spiritus Prophetarum Prophetis subjecti sint!* quæ utique tanti Theologi moderatio haud leve inusitatis ipsius virtutibus addit augmentum, digna, quæ in imitationem trahatur ab omnibus.

At vero

17

At verò non plane silentio prætervehi decet statum B. Theologi nostri conjugalem, quandoquidem An. MDCXCIX. die 7. Jul. cum Sorore mea dilectissima, SOPHIA ELISABETA ENGELCKEN, jam prohi- vidua luctuosissima, ac mortem mariti tristissimam copiosissimis de- plorante lacrymis, matrimonium contraxit, neque infelix, neque infoe- cundum, etiamsi, reliquis liberis mature in domicilia coelestia subvectis, unicus tantum superstes manserit Filius optimus, DN. HINR. JOH. PETRUS WEIDENERUS, Jur. U. Doctor, ac Judiciorum Ducalium Advocatus Ordinarius fulgidissimus, meus ex Sorore dilectissima nepos longe dilectissimus, Parentis dulcissimi obitum ac abitum acerbo jam prosequens luctu, ex quo B. defunctus hoc ipso Anno MDCCXXXII. nepotem suscepit jucundissimum, in Baptismatis lavacro nomine *Hans Joa- chim Ulrici* insignitum, cui etiam, una cum *conjugè ac Filio*, ultimam bene- dictionem impertitus est & ego perennem prosperitatem sincere apprecor.

Hic itaque Theologus, Maritus, Pater, Avus, hic Vir omni laude nostra superior, proh! suos destituit, diemque obiit supremum. O quam vere cecinit *Poëta* quidam non inveniustus:

*Vita Viatoris quasi transitus, omnia finem,
Quæcunque immundus mundus honorat, habent.
Transit honos, virtus, fortuna, pecunia transit,
Mente DEO similis, corpore transit homo.
Transivere Patres, simul hinc transibimus omnes.
In coelo patriam, qui bene transit, habet!*

Sic pariter mundum transit B. WEIDENERUS, ita tamen transit, ut in Coelo Patriam indeptus fuerit perpetuam. Hinc ad ultima ejus pau- cis adhuc progressum facere teneor. Lassitudinem nim: corporis Vir hicce, vegetus alias, ac vigore insigni præditus, ex aliquo senserat tempore, quæ provida cura Magnifici hodie Dn. Rectoris, Medici experientissimi, Dn. Doct. BURCHARDI, Medic. Profess. Ord. dexterrimi, Fautoris ac Colle- gæ nostri colendissimi, mitigari se quidem, sed non plane expugnari patie- batur, morbi violentia omnem humanam opem pertinaciter spernente. At à laborum continuatione nolebat quiescere, quandoquidem certo confidebat, fore ut præpotens Numen, donec vitam ipsius protraheret, vires quoque sufficiat, ad impositorum officiorum executionem, id quod eo majori sibi pollicebatur fiducia, quia DEI velut aures hisce obrun- dere solebat precibus, ne longiorem sibi largiretur etatem, quam DEO hic inservire, & proximo prodesse valeret, (*Gott möge Ihn nicht länger leben lassen, als er auf der Welt nützlich wäre,*) Idcirco Dominica XIX. post Tri- nitatis festum, adeoque quinque diebus, ante beatam analysin, ipse, vi- ribus quamlibet exhaustus, ad coetum Ecclesiasticum, vigiliis ejus con- creditum, sermones habebat sacros, ea quidem felicitate, ut Auditores de præludiis restituendæ valetudinis impense lætarentur. Neque peper- cit sibi sequenti Lunæ luce, quippe qua familiam quandam honestissi- mam sacro refecit epulo. At vero languor ac debilitas sensim sensim- que tanta capiebat incrementa, ut in lectum se subinde proripere & con- jicere teneretur, donec tandem *die Jovis*, facile præfagiens, finem vitæ

E

appropin-

appropinquare, ultimum Coenæ viaticum avida anhelaret mente, ac ad dignam ejus perceptionem se omni modo præpararet. Quo facto, accersito ad se Confessionario suo, Viro Adm. Rev. atque præcellentissimo, Dn. M. Nibenkio Ecclesiaste Mariano vigilantissimo, Collega meo, ratione officii Ecclesiastici, honoratissimo, voti sui compos redditus est. Nam, præmissis, ad ejus desiderium, Canticum S.: *Wann meine Sünd mich fräncken, O mein Herr Jesu Christ*, sacro refocillatus est Eucharisticæ Sacramento, ita ut hic actus iterum concluderetur ingeminatis Canticis: *Gott sey gelobet und gebenedeyet, it. Jesus meine Zuversicht*, ubi ægrotus variis signis, ac imprimis suspiriis ardentissimis, ac elevatione manuum, & oculorum versus coelum, attentionem animi, ac desiderium salutis, faciebat testatum. Neque destiterunt duo ipsius Dnn. Collegæ letissimi solatii fontibus animam perfundere fessam. Egomet, præter spem & opinionem, triste de lethali ipsius debilitate percipiens nuncium, advolabam, sed dolore ac lacrymis vocem intercludentibus, ex eo vix aliud sciscitari poteram, quam illud: Annon cum Paulo existimaret, *se nihil scire præter Jesum crucifixum*, ubi æger voce satis intelligibili reponebat: *Utique!* Imprimis vero Dn. Hassius, ejus olim Bibliothecarius fidelissimus, æque ac acceptissimus, (qui juxta superiora, variis eruditionis monumentis se cunctis bonis satis jam commendavit) lecto ægri perpetim adstitit, ac pro notissima sua & fidelitate & aptitudine, sacre Scripturæ dictis melleis, ac remissione ad sufficientissimam Christi satisfactionem, cor anhelum oblectavit, permulsiitque, dignus, quem mox debita maneant præmia. Ita in Domino confortatus Noster, omnes morbi impetus insuper habuit, Jesu Salvatore suo gaudens, ac moribundus jam Conjugem amantissimam circumplexus, & benedictione sua ultima impertiens. Ita vitam cum morte commutavit, *die Veneris, hora fere prima*, post meridiem, placide in Domino obdormiens, ac Spiritum pretiosum DEO reddens, qui dum mori visus est, vivere demum incepit, ac vivet in seculorum secula. *DEus ad sit mæstis!* Posteriores autem virtutem imitantor! VOS ITAQUE O. O. CIVES ACADEMICI! vestris titulis ac honoribus præfulgidi, funus efferendum frequentes comitamini!

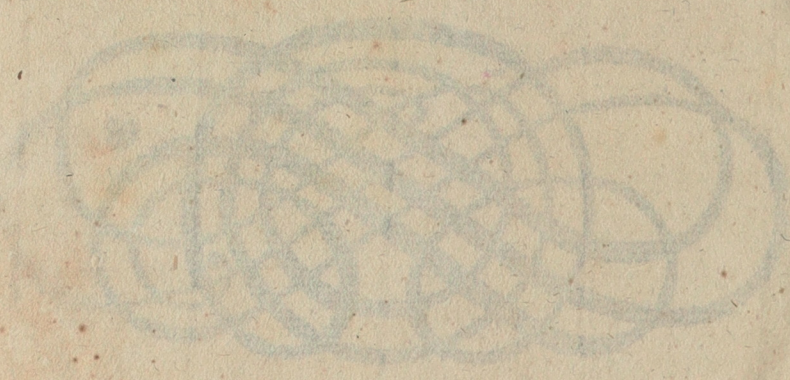
P. P. sub Sigillo Decanatus,
Anno MDCCXXXII, die 30. Octobr.

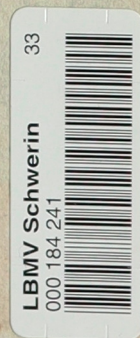
NOTA in Tit. lin. 4. post vocem: *Quo*, addendum esse: CUM OSSA, & p. 8. lin. 45. pro: *Septingentesimum*, legi debere: *Sexcentessimum*, &c.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

is fidei, qua Sacramenta. 1722.

is fidei, qua poenitentiam & preces. 1722.

is fidei, qua status Hierarchicos. 1722.

is fidei, qua Ecclesiam & novissima. 1722.

anis & Reformatis, quo animo ferantur invicem. 1722.

Articulis Reformati cum Lutheranis convenire velint. 1722.

ormati cum Lutheranis non conveniant in Articulis de Ra-
voluntate & grátia DEI. 1722.

qui Formulæ Concordiæ subscripserunt, & subscribent, eo
ipso famam non decoxerint. 1723. Conf. *U. u. N. an.* 1724. p. 415. sq.

g. pro Baccalaureatu, de Quæst. An Theologia sit habitus
icus, Resp. Autore Joh. Dan. Kikebusch, Ged. 1723.

Theologica: Christus pro beatis actu in altera vita æternò
raturus, Resp. Aut. Joh. Benj. Dragheim, Ged. 1723.

Theologica, de causis corruptæ Theologicæ, Resp. Aut.
g. Godofr. Keuffel. 1723.

ormati cum Lutheranis non conveniant in Articulis de pro-
tia & necessitate. 1724.

Lutheranis non conveniant, qua oeconomiam
1724.

asium, ne stateram transfiliat ejus hypothesis,
EI, dato enormi casu & scandalo, Magistratui
Coenam denegans, eo ipso Crimen læsæ majesta-
1724. Conf. *U. u. N. an.* 1725. p. 246.

ris revera conferat fidem, Resp. Aut. Joh. Henr.
4.

m symbolicorum cum themate, quod sacramen-
in casu revera conferat fidem, Resp. Aut. Joh.
4.

divinum institutum nec exterminatum, nec ex-
versus Thomasium, quatuor dissp. constans.
na Tractatus prodierunt. Conf. *die Saml. von*
p. 85.

conveniant cum Lutheranis, qua personam,
hrifti. 1725.

statuunt, sine mediis salutiferis salvari homi-

Lutheranis non conveniant, qua applicatio-
1725.

conveniant cum Lutheranis in Articulis de Sa-
plina Ecclesiastica, & Novissimis.

a sunt in *Bibliotheca Lubecensi*, quibus de novo
nt sequentia Meletemata.

circa fidem, eorumque damna quædam, Resp.
Hasse. Anno 1725.

. XIII. de Articulis fidei sparsim antea allegatæ,
it. *Modesta vindicatio Articulorum fidei adversus*
res. Conf. *U. u. N. an.* 1723. p. 549. sq.

cta.
esp. Aut. pro Baccalaureatus Gradu, à Seelen, 1725.

D 2

Do

